

The background features abstract geometric shapes in shades of blue and orange. On the left, a light blue shape extends from the edge towards the center. On the right, there are overlapping shapes in dark blue and orange, creating a dynamic, layered effect. The central text is set against a plain white background.

Moerassen en binnenwateren

Inhoud

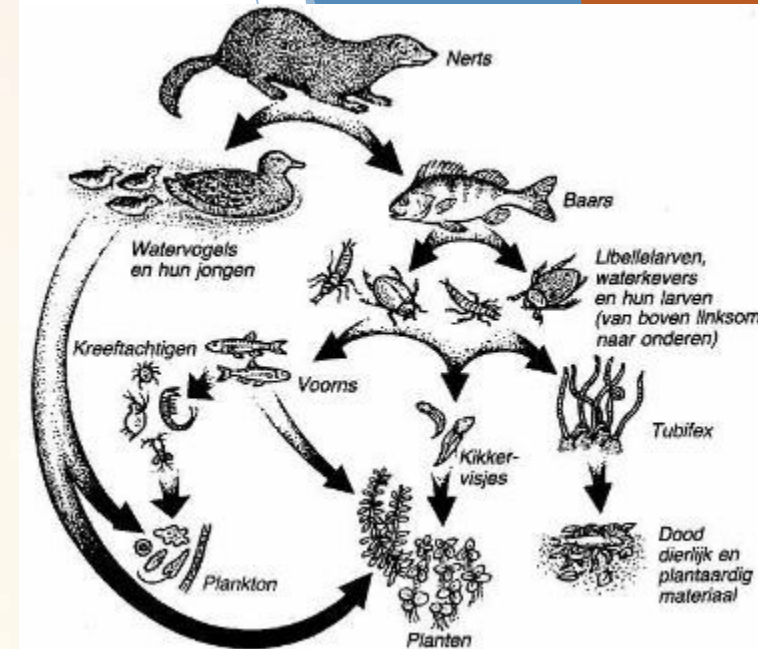
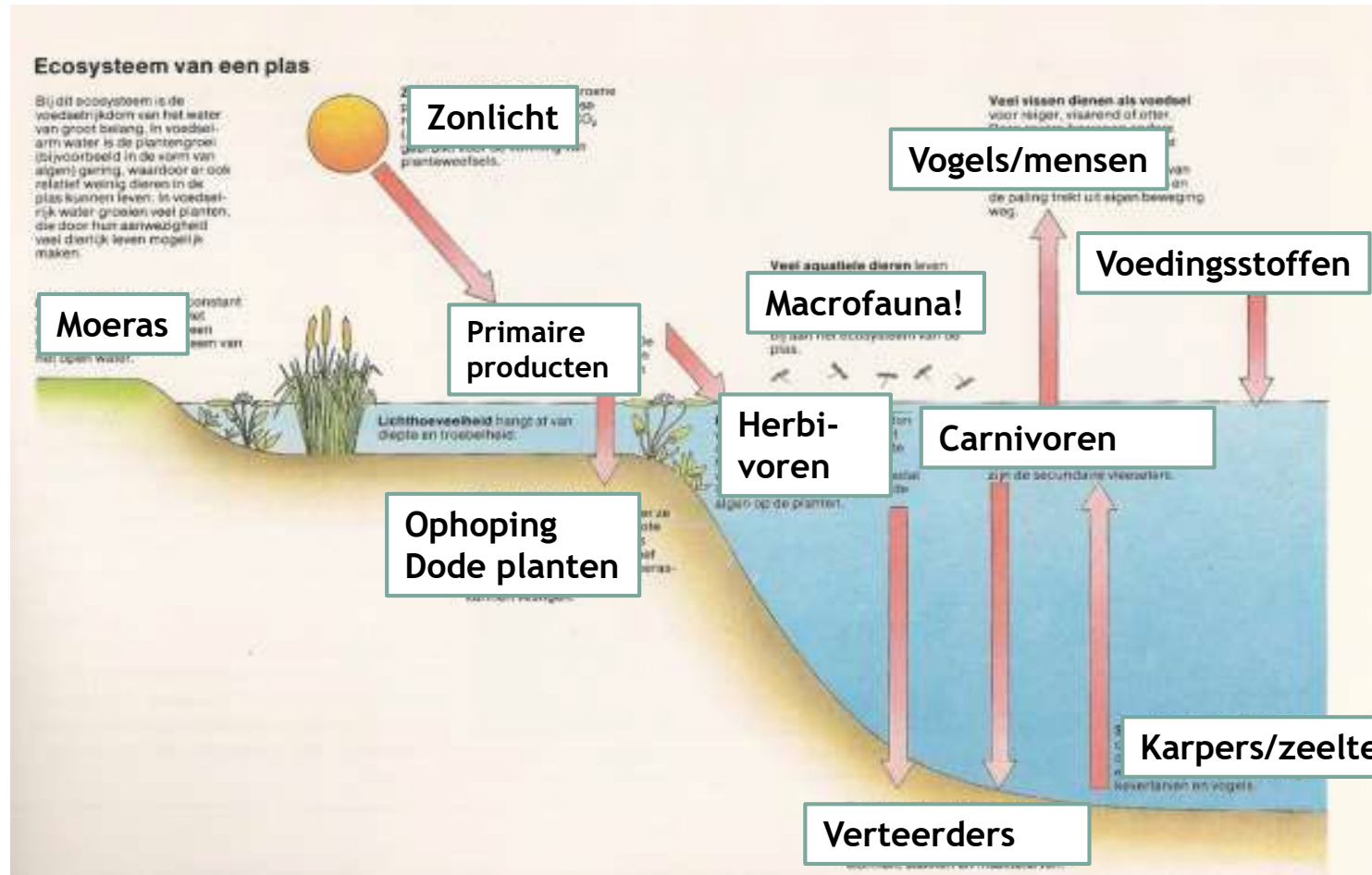
- ▶ Introductie watersystemen
- ▶ Stilstaand water
  - ▶ Plassen, sloten, poelen, meren, wielen, ...
- ▶ Stromend water
  - ▶ Beken en rivieren
- ▶ Opdracht!
- ▶ Oevers en moerassen
- ▶ Planten
- ▶ Opdracht!

Moerassen en binnenwateren

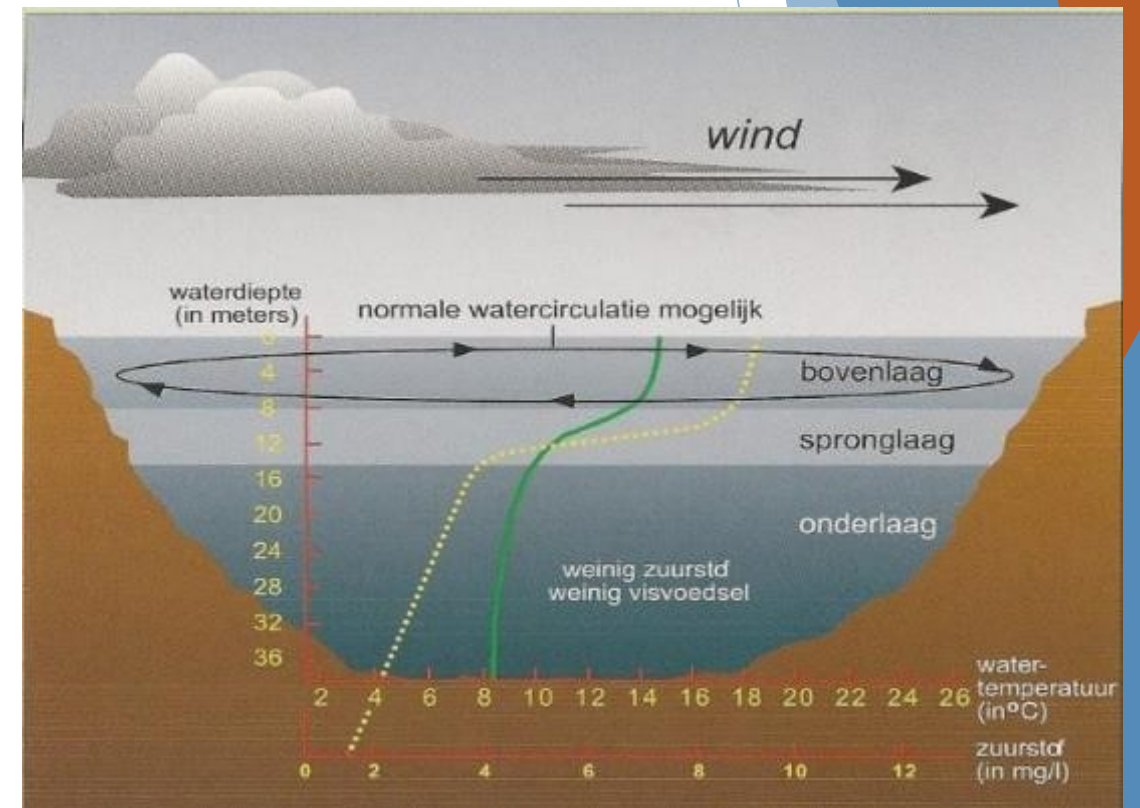

Moerassen en binnenwateren (Stilstaand water)

- ▶ Ontstaan:
  - ▶ Mens (bijv. zandwinning, vijver, waterberging, ...)
  - ▶ Natuur (bijv. dijkdoorbraken, kleilaag, kwel)
- ▶ Regenwater, grondwater of kwel gevoed
- ▶ Ondiepe poelen rijk aan waterplanten

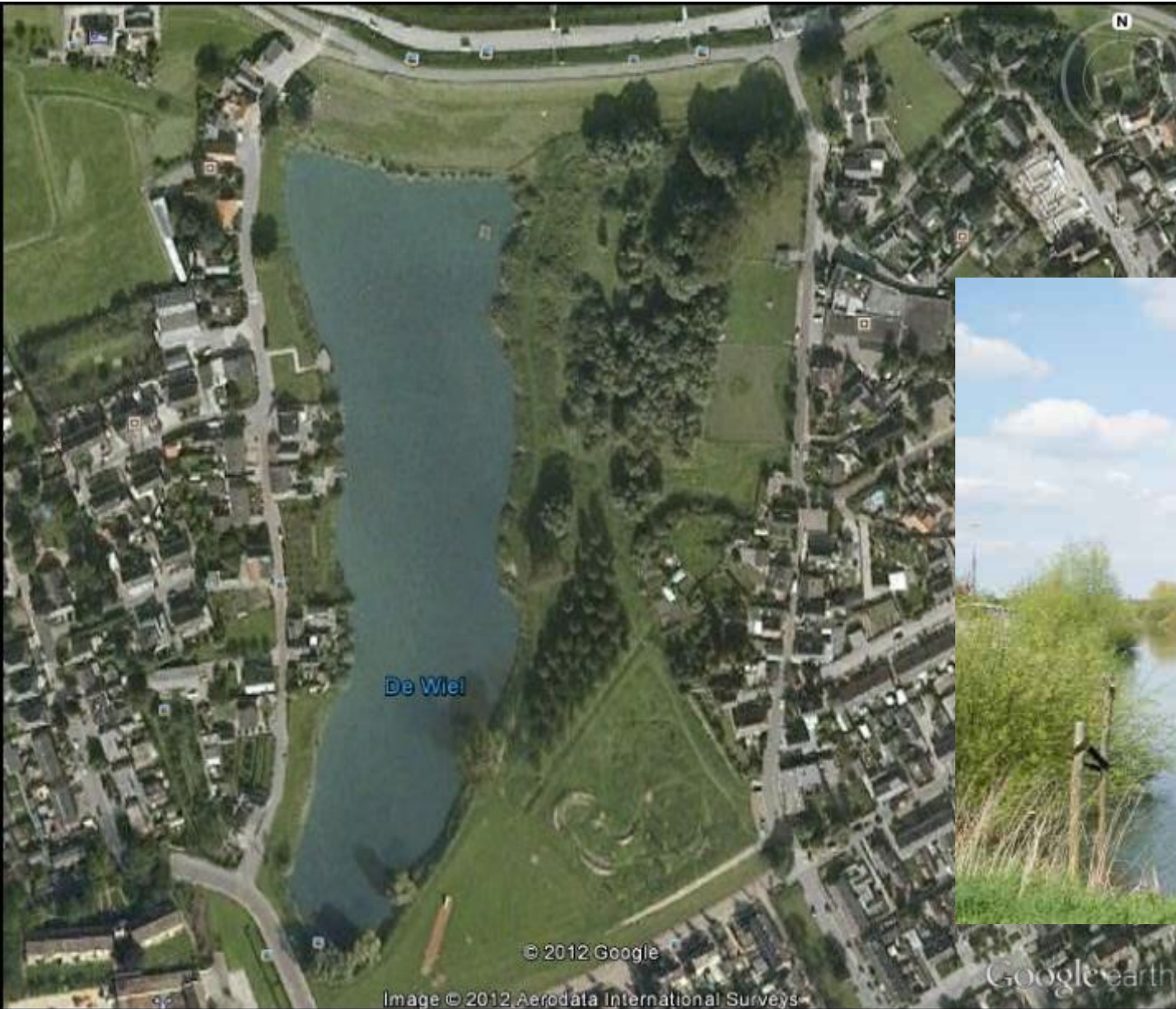
Moerassen en binnenwateren (Stilstaand water)

- ▶ Plassen
  - ▶ Zandwinning, viswateren, recreatie, natuurlijk
- ▶ Wielen
  - ▶ dijkdoorbraak
- ▶ Poelen
  - ▶ Kleine wateroppervlaktes, waterberging
  - ▶ Vijvers
- ▶ Sloten
  - ▶ Afwatering

De Wiel Beneden-leeuwen

Moerassen en binnenwateren (Stilstaand water)

- ▶ Plassen
  - ▶ Zandwinning, viswateren, recreatie, natuurlijk
- ▶ Wielen
  - ▶ dijkdoorbraak
- ▶ Poelen
  - ▶ Kleine wateroppervlaktes, waterberging
  - ▶ Vijvers
- ▶ Sloten
  - ▶ Afwatering

Sloten

Moerassen en binnenwateren (Stromend water)

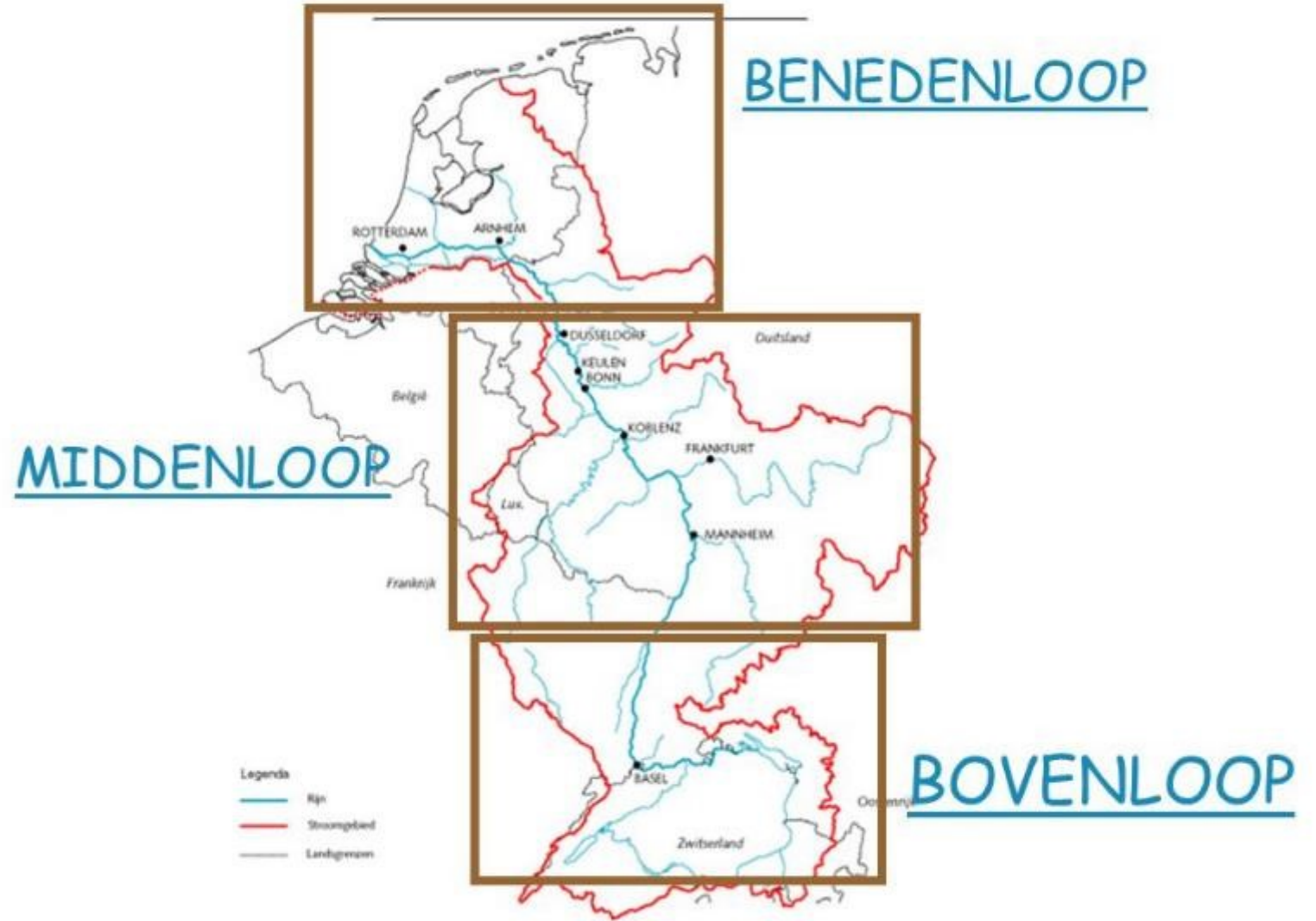
- ▶ Rivieren en beken
  - ▶ Grote rivieren belangrijk voor scheepvaart
    - ▶ Genormaliseerd/kanalisering
  - ▶ Stroming is erg belangrijk!
    - ▶ Minder plantengroei
    - ▶ Zuurstofgehalte
    - ▶ Bodemsamenstelling

Rivieren

- ▶ Bovenloop -> benedenloop
  - ▶ Voedselarm -> voedselrijk
  - ▶ Snel -> langzaam stromend
  - ▶ Erosie -> sedimentatie
  - ▶ Verhang en verval
    - ▶ Verhang = hoogteverschil p/km
    - ▶ Verval = hoogteverschil
  - ▶ Verschillen in soorten!

Beken

- ▶ “min of meer natuurlijke stroom ondiep water die vanuit uit een oorsprong, vaak een bron, stroomafwaarts vloeit”

Moerassen en binnenwateren (Stilstaand en stromend)

▶ Stilstaand

- ▶ Plassen, poelen, sloten, ...
- ▶ Verschillende waterlagen
  - ▶ Bovenlaag, spronglaag, onderlaag
  - ▶ Onderste laag >4 graden
- ▶ Licht, temperatuur, voedselrijkdom belangrijk
- ▶ Vaak rijk aan leven
  - ▶ Macrofauna, planten, vissen, amfibieën

▶ Stromend

- ▶ Grote rivieren en beken
  - ▶ Boven-, midden- en benedenloop
- ▶ Veel menselijk invloeden
  - ▶ Scheepsvaart
  - ▶ Waterberging
- ▶ Stroming belangrijk
  - ▶ zorgt voor minder plantengroei
  - ▶ Bodemsamenstelling afhankelijk van stroming
- ▶ Organisch materiaal vooral van de oevers
- ▶ Veel detritus-eters

Aan de slag!

Moerassen en binnenwateren (Oevers en moerassen)

- ▶ Nat leefgebied
  - ▶ Beschutting fauna
  - ▶ Uitspoeling
- ▶ Oevers stilstaand
  - ▶ Veel vegetatie
- ▶ Oevers stromend
  - ▶ Weinig vegetatie

Arijan Pat ©2010

Verlanding

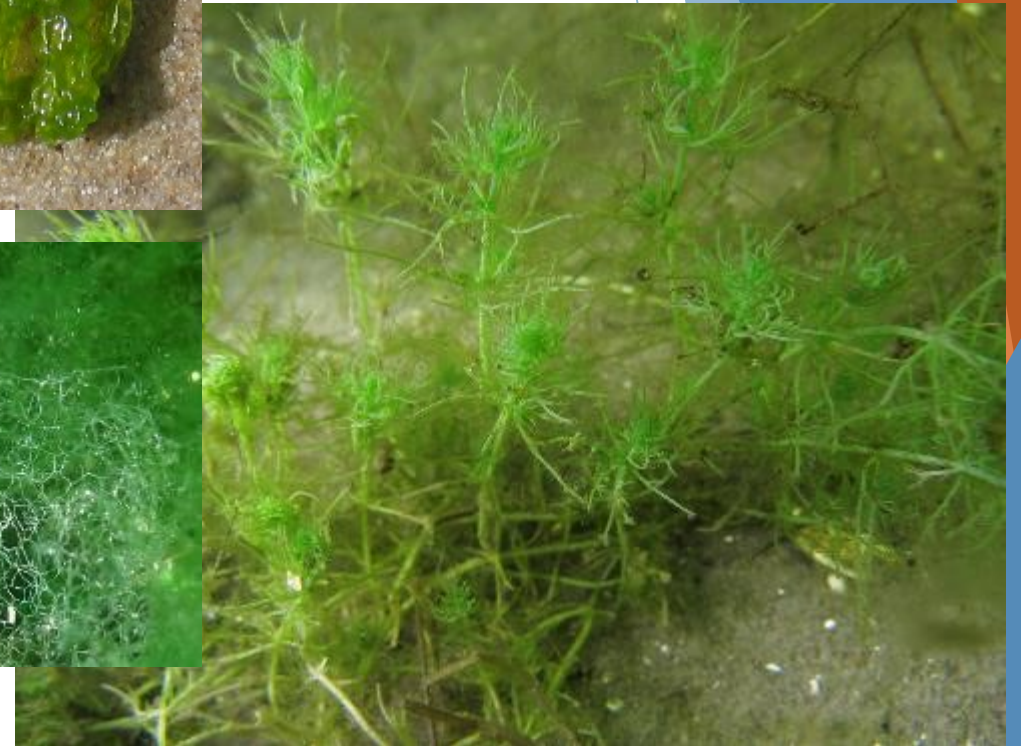
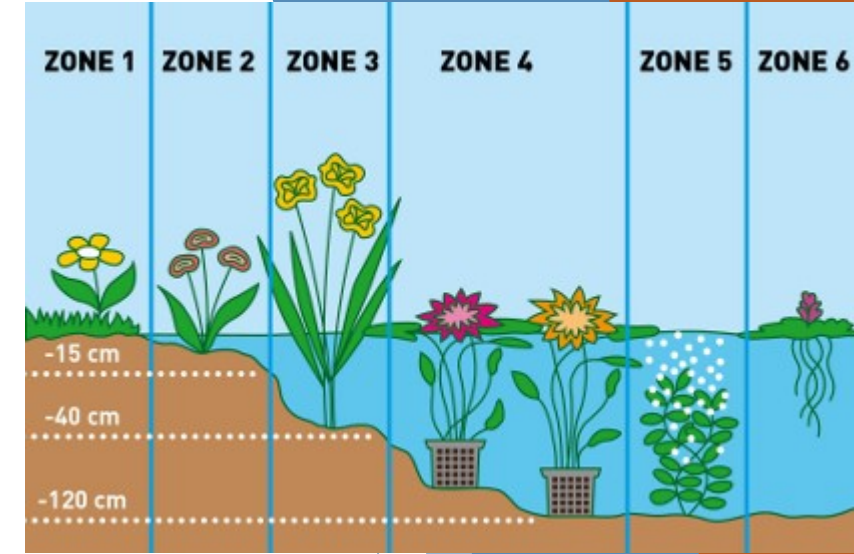

Moerassen en binnenwateren (Vegetatie)

- ▶ Algen en wieren

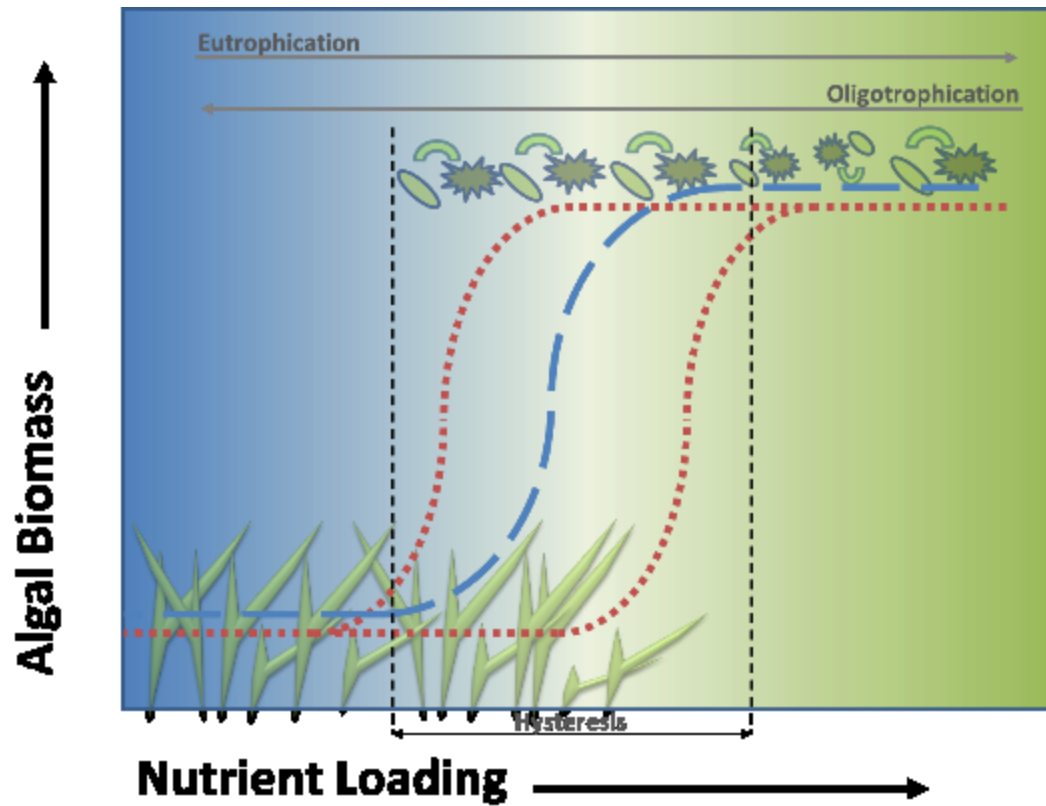
- ▶ Macrofyten

- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=8np>
- ▶ Ondergedoken
  - ▶ ‘zuurstofplanten’
- ▶ Drijvend/zweven
  - ▶ Krozen
- ▶ Moeras
  - ▶ Amfibisch
- ▶ Oever
  - ▶ ‘natte voeten’

Moerassen en binnenwateren

Moerassen en binnenwateren (Ondergedoken vegetatie)

Moerassen en binnenwateren (Drijvende vegetatie)

Moerassen en binnenwateren (moeras en oevervegetatie)

Moerassen en binnenwateren (moeras en oevervegetatie)

Aan de slag!

Extra

- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=m-QRRHvxT4I> - PCLAKE
  - ▶ In welke 2 stabiele toestanden kan een stilstaand water verkeren (noem de overheersende soorten) en waarom slaat dit niet snel om?
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=MgoZ3dZBOSg> - Blauwalg
  - ▶ Wat is het effect van klimaatsverandering om blauwalg?
  - ▶ Hoe kunnen we blauwalg bestrijden?
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=S54sX9LwG5I> - ruimte voor de rivier
  - ▶ Waarom worden er nevengeulen gegraven?
  - ▶ Het graven van nevengeulen heeft een positief effect op de biodiversiteit, zoek 3 soorten die hier baat bij hebben en leg uit waarom?

Moerassen en binnenwateren

▶ Stilstaand

- ▶ Plassen, poelen, sloten, ...
- ▶ Verschillende waterlagen
  - ▶ Spronglaag
  - ▶ Onderste laag >4 graden
- ▶ Licht, temperatuur, voedselrijkdom belangrijk
- ▶ Vaak rijk aan leven
  - ▶ Macrofauna, planten, vissen, amfibieën

▶ Stromend

- ▶ Grote rivieren en beken
- ▶ Veel menselijk invloeden
  - ▶ Scheepvaart
  - ▶ Waterberging
- ▶ Stroming belangrijk
  - ▶ zorgt voor minder plantengroei
  - ▶ Bodemsamenstelling afhankelijk van stroming
- ▶ Organisch materiaal vooral van de oevers
- ▶ Veel detritus-eters

Moerassen en binnenwateren

▶ Algen en wieren

- ▶ Blauw"alg"
- ▶ Waterbloei

▶ Macrofyten

- ▶ Ondergedoken
  - ▶ 'zuurstofplanten'
- ▶ Drijvend/zweven
  - ▶ Krozen, lelies
- ▶ Moeras
  - ▶ Amfibisch
- ▶ Oever
  - ▶ 'natte voeten'

